

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет математики та інформатики

(назва інституту / факультету)

Кафедра прикладної математики та інформаційних технологій

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Деканка факультету математики та
інформатики**

Мартинюк О.В.

“ ” 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Проектування програмних систем

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

**Освітньо-професійна програма Технології програмування та
комп'ютерне моделювання**

(назва програми)

Спеціальність 113 – Прикладна математика

(вказати: код, назва)

Галузь знань 11 – Математика

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет математики та інформатики

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “**Проектування програмних систем**” складена відповідно до освітньо-професійної програми “**Технології програмування та комп'ютерне моделювання**”.

Розробник: Скутар Ігор Дмитрович, асистент, канд. – фіз. мат. наук.
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Скутар Ігор Дмитрович, асистент, канд. – фіз. мат. наук.
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП _____ Василь МАЦЕНКО

Затверджено на засіданні кафедри прикладної математики та інформаційних технологій

Протокол № 13 від “24” червня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Ярослав БІГУН

Схвалено методичною радою факультету математики та інформатики
Протокол № 12 від “25” червня 2025 року

Голова методичної ради
факультету математики та інформатики _____ Віра СІКОРА

Затверджено Вченою радою факультету математики та інформатики
Протокол № 13 від “25” червня 2025 року

Голова Вченої ради
факультету математики та інформатики _____ Ольга МАРТИНЮК

Мета навчальної дисципліни:

Мета курсу: забезпечення студентів необхідними теоретичними знаннями і практичними навиками використання сучасних технологій та підходів у програмуванні для створення програмного забезпечення та роботі в команді розробників.

Для досягнення мети передбачається **вивчення** таких основних розділів: “Метології розробки ПЗ”, “Вимоги до програмного забезпечення”, “Системи керування версіями”, “Рефакторинг” та “Патерни проектування”.

Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати** основні поняття та твердження з програмного матеріалу даного курсу; **вміти** використовувати вивчений матеріал при написанні лабораторних проєктів, застосовувати теоретичні знання на практиці.

Знання, які студент отримає в результаті вивчення даної дисципліни, відіграватимуть важливу роль у процесі його професійного формування та зростання, а також вони є необхідною основою для вивчення деяких інших фахових дисциплін.

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні

загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК05. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК09. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК10. Навички у використанні інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

фахові компетентності:

- ФК04. Здатність розробляти алгоритми та структури даних, програмні засоби та програмну документацію;
- ФК05. Здатність проектувати бази даних, інформаційні системи та ресурси;
- ФК06. Здатність розв'язувати професійні задачі за допомогою комп'ютерної техніки, комп'ютерних мереж та Інтернету, в середовищі сучасних операційних систем, з використанням стандартних офісних додатків;
- ФК07. Здатність експлуатувати та обслуговувати програмне забезпечення автоматизованих та інформаційних систем різного призначення;
- ФК08. Здатність використовувати сучасні технології програмування та тестування програмного забезпечення;

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Метології розробки ПЗ		2		2		2						
Тема 2. Вимоги до програмного забезпечення		4		4		4						
Тема 3. UML		4		4		4						
Тема 4. SOLID-принципи ООД		4		4		4						
Разом за змістовим модулем 1		14		14		14						
Змістовий модуль 2.												
Тема 1. Системи керування версіями		4		4		4						
Тема 2. Рефакторинг		4		4		4						
Тема 3. Патерни проектування		6		6		6						
Тема 4. Антипатерни		2		2		2						
Разом за змістовим модулем 2		16		16		16						
Усього годин за семестр		30		30		30						

Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом.

Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Метології розробки ПЗ	2
2	Вимоги до програмного забезпечення	4
3	UML	4

4	SOLID-принципи ООД	4
5	Системи керування версіями	4
6	Рефакторинг	4
7	Патерни проектування	6
8	Антипатерни	2
	Разом	30

Тематика індивідуальних завдань

Створення презентацій обраного студентом математичного пакету.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Метології розробки ПЗ	2
2	Вимоги до програмного забезпечення	4
3	UML	4
4	SOLID-принципи ООД	4
5	Системи керування версіями	4
6	Рефакторинг	4
7	Патерни проектування	6
8	Антипатерни	2
	Разом	30

Методи навчання

- **Пояснювально-ілюстративний метод:** Використовується для подання теоретичних основ, роз'яснення концепцій програмування, демонстрації прикладів коду.
- **Метод проєктів:** Студенти працюють над створенням власного проєкту, що може включати розробку веб-додатку, автоматизацію процесів або аналіз даних.

Система контролю та оцінювання

Формами поточного контролю є усна (захист лабораторних робіт) чи письмова (тестування) відповіді студента тощо.

Формою підсумкового контролю є залік.

Поточний контроль: контрольне тестування після кожного модуля, вибіркоче опитування на лекційних заняттях.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Залік. Підсумкова оцінка навчального курсу складається із сум оцінок за модульні контролю (60 балів) та залікової оцінки (40 балів). Це загалом

складатиме 100 балів. Залік за рішенням кафедри “Прикладної математики та інформаційних технологій” (протокол №1 від 29 серпня 2019р.), полягає у захисті студентом розробленого протягом семестру проекту. **Залікова оцінка (40 балів) складається з 2-х складових частин:** особистого внеску у проект і результату виконання проекту командою. Кожна із складових частин оцінюється у **20 балів.**

Оцінювання проекту (20 балів). За дрібні помилки, які не привели до принципових змін в цілісній роботі проекту, знімається 1-5 балів. За збої і помилки в роботі проекту знімається 6-10 балів. Часткова робота проекту, в якому реалізовані окремі завдання кожного студента, відсутня цілісна робота проекту, оцінюється не вище 10 балів.

Оцінювання особистого внеску (20 балів). За дрібні недоробки у виконанні поставлених перед студентом у проекті завдань, які не привели до помилок чи цілісної роботи проекту, знімається 1-5 балів. За невірно реалізовану функціональність поставлених задач, помилки в роботі окремих модулів, знімається 6-10 балів. За незавершені задачі чи помилки, допущенні студентом, що суттєво вплинули на роботу проекту студент може отримати не більше 10 балів.

Підсумкова оцінка. Підсумкова оцінка виставляється за загальною сумою набраних студентом балів згідно із наступною таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100
30	30		

Засоби оцінювання

1. Контрольні роботи з кожного модуля.
2. Вибіркове опитування на лекційних заняттях.
3. Лабораторні роботи.

Рекомендована література

основна:

1. Martin Fowler, Kent Beck, John Brant, William Opdyke, Don Roberts, Erich Gamma. Refactoring: Improving the Design of Existing Code. - Addison-Wesley Professional, 1999, - 431р.
2. Erich Gamma, Richard Helm, Ralph Johnson, John Vlissides. Design Patterns: Elements of Reusable Object-Oriented Software — Addison-Wesley Professional, 1994. — 416р.
3. Мартін Роберт. Чистий код. Створення і рефакторинг за допомогою Agile - Фабула, 2019. — 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Рефакторинг.Гуру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://refactoring.guru/>
2. Дизайн-патерни — просто, як двері [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://designpatterns.andriybuday.com>
3. GIT: Book [Electronic Resource]. – Mode of access: URL : <https://git-scm.com/book/uk/v2>
4. Система керування версіями. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0_%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%96%D1%8F%D0%BC%D0%B8

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chemnivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

[https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf?
_gl=1*afzv62*_ga*NDU2NDIwODEuMTY3Mzk4MDM0OA..*_ga_Q6273NZQ6Z*czE3NzA3NTI1Njkkbzc0MCRnMSR0MTc3MDc1NTAwOCRqNDIkbDAkaDA](https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf?_gl=1*afzv62*_ga*NDU2NDIwODEuMTY3Mzk4MDM0OA..*_ga_Q6273NZQ6Z*czE3NzA3NTI1Njkkbzc0MCRnMSR0MTc3MDc1NTAwOCRqNDIkbDAkaDA)

Зразки запитань підсумкового контролю:

1. Спосіб зберігання документів у СКВ, при якому зберігаються тільки зміни між послідовними версіями, що дозволяє зменшити обсяг збережених даних називається
  - a. diff-кодування
  - b. бета-модуляція
  - c. дельта-модуляція
  - d. дельта-компресія

2. Одним і суттєвим недоліком цього патерну є порушення принципу інкапсуляції. Цей патерн називається:
  - a. Стан (State)
  - b. Стратегія (Strategy)
  - c. Декоратор (Decorator)
  - d. Фасад (Facade)
  - e. Відвідувач (Visitor)

3. Призначення цього патерну забезпечити підтримку великої кількості об'єктів шляхом виокремлення спільної інформації для збереження в одному екземплярі Це
  - a. Посередник (Mediator)
  - b. Легковаговик (Flyweight)
  - c. Компонувальник (Composite)
  - d. Декоратор (Decorator)
  - e. Адаптер (Adapter)

4. Контрольований процес покращення коду, без написання нової функціональності - це
  - a. Композиція
  - b. Інстанціювання
  - c. Абстракція
  - d. Рефакторинг

5. В скрамі функціональності продукту описані з точки зору .
  - a. Кінцевих користувачів (End Users)
  - b. Менеджера продукту (Product Manager)
  - c. Власника продукту (Product Owner)
  - d. Тімліда (Team Lead)